

I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2020/558 RENDELETE

(2020. április 23.)

az 1301/2013/EU és az 1303/2013/EU rendeletnek az európai strukturális és beruházási alapok COVID-19-járványra adott válaszlépésekre történő felhasználásához kivételes rugalmasságot biztosító egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 177. cikkére, 178. cikkére és 322. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel a Számvevőszék véleményére ⁽¹⁾,

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A tagállamokat példátlan módon érintették a COVID-19-járvány következményei. A jelenlegi közegészségügyi válság visszaveti a tagállamok növekedését, ez pedig méginkább súlyosítja az egészségügyi rendszereikben és gazdaságuk más ágazataiban szükséges közberuházások hirtelen és jelentős növekedése miatt kialakult súlyos likviditási hiányt. Ezáltal egy olyan kivételes helyzet állt elő, amely egyedi intézkedéseket kíván.
- (2) A közegészségügyi válság hatásainak kezelése céljából az (EU) 2020/460 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽³⁾, már módosították az 1301/2013/EU ⁽⁴⁾ és az 1303/2013/EU ⁽⁵⁾ európai parlamenti és tanácsi rendeletet annak érdekében, hogy nagyobb rugalmasságot biztosítsanak az Európai Regionális Fejlesztési Alapból

⁽¹⁾ 2020. április 14-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2020. április 17-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2020. április 22-i határozata..

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/460 rendelete (2020. március 30.) az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a COVID-19 járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról (A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés) (HL L 99., 2020.3.31., 5. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1301/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 289. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

(ERFA), az Európai Szociális Alapból (ESZA) és a Kohéziós Alapból (a továbbiakban együttesen: az alapok), valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból (ETHA) támogatott programok végrehajtása során. A jelenlegi közegészségügyi válságra való hatékony válaszlépések érdekében az ERFA-ból nyújtott támogatások köre jelentősen bővült.

- (3) Az uniós gazdaságokra és társadalmakra gyakorolt súlyos negatív hatások azonban egyre súlyosbodnak. Ezért a jelenlegi, példa nélküli közegészségügyi válságra való reakció érdekében további, kivételes rugalmasságot kell biztosítani a tagállamok számára, jobb lehetőséget adva ezzel arra, hogy az alapokból származó valamennyi fel nem használt támogatást mozgósítsák.
- (4) Az állami költségvetésekre a közegészségügyi válságra való reagálással összefüggésben nehezedő terhek enyhítése érdekében a tagállamok számára kivételes jelleggel lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a kohéziós politikai programok esetében a költségvetési előirányzatokkal összhangban és a rendelkezésre álló finanszírozás függvényében 100 %-os társfinanszírozási arány alkalmazását kérjék a 2020–2021-es számviteli évre. E kivételes társfinanszírozási arány alkalmazásának értékelése alapján a Bizottság javasolhatja ezen intézkedés meghosszabbítását.
- (5) Annak érdekében, hogy a tagállamok a közegészségügyi válságra való testreszabott reakció céljából rugalmasabban végezhesék el a források újraelosztását, be kell vezetni, illetve meg kell erősíteni a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzés keretében az ERFA, az ESZA és a Kohéziós Alap közötti pénzügyi átcsoportosítás lehetőségeit. Ezenkívül – tekintettel a közegészségügyi válság széles körű hatására – kivételes jelleggel több lehetőséget kell biztosítani a tagállamok számára a régiókat közti átcsoportosításra is, tiszteletben tartva ugyanakkor a Szerződés kohéziós politikára vonatkozó célkitűzéseit. Ezen átcsoportosítások nem érinthetik az európai területi együttműködési célkitűzés forrásait, a legkülső régióknak nyújtott kiegészítő juttatásokat, valamint az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés és a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap támogatását.
- (6) Annak érdekében, hogy a tagállamok a COVID-19-járványra való reakció céljából gyorsan mozgósíthassák a rendelkezésre álló forrásokat, továbbá figyelembe véve, hogy a 2014–2020-as programozási időszak végrehajtásának előrehaladott szakaszára tekintettel a források újraelosztása csak a 2020-as évre vonatkozó programozáshoz rendelkezésre álló forrásokat érintheti, indokolt a programozási időszak végéig kivételesen mentesíteni a tagállamokat a tematikus koncentrációra vonatkozó követelményeknek való megfelelés kötelezettsége alól.
- (7) Annak érdekében, hogy a tagállamok a COVID-19-járványra adandó megfelelő válaszlépésekre összpontosíthassanak, valamint hogy csökkenjenek az adminisztratív terhek, a programok végrehajtásához és az ellenőrzésekhez kapcsolódó egyes eljárási követelményeket egyszerűsíteni kell. A programozási időszak hátralévő része során különösen a partnerségi megállapodásokat nem helyénvaló módosítani, ideértve mind az operatív programok korábbi változásainak figyelembevételére, mind az egyéb változások bevezetésére irányuló módosításokat. A 2019. évre vonatkozó éves végrehajtási jelentések, valamint a Bizottság ezen éves végrehajtási jelentéseken alapuló összefoglaló jelentésének benyújtási határidejét meg kell hosszabbítani. Ami az alapokat és az ETHA-t illeti, a 2019–2020-es számviteli év tekintetében kifejezetten rendelkezni kell arról is, hogy az ellenőrző hatóságok szélesebb körben alkalmazhassanak nem statisztikai mintavételi módszert.
- (8) Helyénvaló rögzíteni, hogy a COVID-19-járvány összefüggésében kivételesen a befejezett vagy teljes körűen végrehajtott műveletek kiadásai is támogathatók legyenek, amennyiben a műveletek fokozzák a válságelhárítási képességet. Az ilyen műveletek akár már a szükséges programmódosítás Bizottság általi jóváhagyása előtt is kiválaszthatók. Ezenkívül rendelkezni kell a kötelezettségvállalások visszavonásával összefüggésben a COVID-19-járványra mint *vis maiorra* való hivatkozás konkrét szabályairól.
- (9) Amennyiben a közegészségügyi válságra való hatékony válaszlépésekhez a pénzügyi eszközök módosítására van szükség, az adminisztratív terhek és a végrehajtásbeli késedelmek csökkentése érdekében rendelkezni kell arról, hogy a programozási időszak hátralévő részében ne legyen kötelező az előzetes értékelés és a naprakésszé tett üzleti tervek vagy azokkal egyenértékű dokumentumok felülvizsgálata és naprakésszé tétele azon alátámasztó dokumentáció részeként, amely igazolja, hogy a nyújtott támogatást a tervezett célra használták fel. Emellett ki kell terjeszteni a működő tőke Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alaphoz (EMVA) tartozó pénzügyi eszközökkel történő támogatásának lehetőségeit.
- (10) Annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok teljes mértékben ki tudják használni az alapokból és az ETHA-ból származó támogatást, további rugalmasságot kell biztosítani a végső egyenleg-kifizetés programozási időszak végén történő kiszámításához.

- (11) Az e rendelet alapján engedélyezett átcsoportosítások megkönnyítése érdekében rendelkezni kell arról, hogy az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁶⁾ 30. cikke (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott, az előirányzatok ugyanazon célkitűzés érdekében történő felhasználására vonatkozó feltétel ne legyen alkalmazandó az e rendelet alapján javasolt átcsoportosítások tekintetében.
- (12) Az egyrészről a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából létrehozott, állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret szerinti megközelítés és a csekély összegű támogatások, másrészről az ERFA keretében a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatás feltételei közötti összhang biztosítása céljából az 1301/2013/EU rendeletet módosítani kell annak érdekében, hogy az ilyen vállalkozások a jelenlegi különleges körülmények között támogatásban részesülhessenek.
- (13) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen azt, hogy rugalmassági intézkedéseknek az európai strukturális és beruházási alapokból (a továbbiakban: ESB-alapok) nyújtott támogatás területén történő bevezetésével reagáljanak a népegészségügyi válság hatásaira, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (14) Tekintettel a COVID-19-járvánnyal kapcsolatos helyzet sürgősségére, helyénvaló, hogy ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lépjen hatályba.
- (15) Tekintettel a COVID-19-járványra, valamint az azzal összefüggő közegészségügyi válság és annak társadalmi és gazdasági következményei kezelésének sürgősségére, helyénvalónak tűnt kivételt biztosítani a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló, az EUSZ-hez, az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt 1. jegyzőkönyv 4. cikkében említett nyolchetes időszak alól.
- (16) Az 1301/2013/EU és az 1303/2013/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1301/2013/EU rendelet módosítása

Az 1301/2013/EU rendelet 3. cikke (3) bekezdésének d) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„d) az uniós állami támogatási szabályokban meghatározott, nehézségekkel küzdő vállalkozások; az állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes keretszabálynak (*) vagy az 1407/2013/EU (**), az 1408/2013/EU (***) és a 717/2014/EU (****) bizottsági rendeletnek megfelelő támogatásban részesülő vállalkozások e pont alkalmazásában nem minősülnek nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak;

(*) HL C 91. I, 2020.3.20., 1. o.

(**) A Bizottság 1407/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.).

(***) A Bizottság 1408/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 9. o.).

(****) A Bizottság 717/2014/EU rendelete (2014. június 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 190., 2014.6.28., 45. o.).”

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

2. cikk

Az 1303/2013/EU rendelet módosításai

Az 1303/2013/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A második rész II. címe a következő fejezettel egészül ki:

„V. FEJEZET

Az ESB-alapoknak a COVID-19-járványra adott válaszlépések céljára történő felhasználására vonatkozó rendkívüli intézkedések

25 a. cikk

Az ESB-alapoknak a COVID-19-járványra adott válaszlépések céljára történő felhasználására irányuló rendkívüli intézkedések

(1) A 60. cikk (1) bekezdésétől és a 120. cikk (3) bekezdésének első és negyedik albekezdésétől eltérve a tagállam kérésére 100 %-os társfinanszírozási arány alkalmazható a 2020. július 1-jén kezdődő és 2021. június 30-án végződő számviteli év során benyújtott kifizetési kérelmekben bejelentett kiadásokra az ERFA, az ESZA vagy a Kohéziós Alap által támogatott programon belüli egy vagy több prioritási tengely tekintetében.

A társfinanszírozási arány módosítására irányuló kérelmeket a programok módosítására vonatkozó, a 30. cikkben meghatározott eljárással összhangban kell benyújtani, és csatolni kell hozzájuk a felülvizsgált programot vagy programokat. A 100 %-os társfinanszírozási arány csak akkor alkalmazandó, ha a Bizottság az utolsó időközi kifizetési kérelemnek a 135. cikk (2) bekezdésével összhangban történő benyújtása előtt jóváhagyja az operatív program megfelelő módosítását.

A 2021. július 1-jén kezdődő számviteli évre vonatkozó első kifizetési kérelem benyújtása előtt a tagállamok megküldik a 96. cikk (2) bekezdése d) pontjának ii. alpontjában említett táblázatot, így megerősítve a 2020. június 30-án végződő számviteli évben a 100 %-ra történő ideiglenes emelés által érintett prioritásokra alkalmazandó társfinanszírozási arányt.

(2) A COVID-19-járványra adott válaszlépések céljára a „beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzés számára a 2020. évi programozáshoz rendelkezésre álló források a tagállam kérésére átcsoportosíthatók az ERFA, az ESZA és a Kohéziós Alap között, a 92. cikk (1) bekezdésének a)–d) pontjában említett százalékoktól függetlenül.

A 92. cikk (4) bekezdésében megállapított követelmények nem alkalmazandók ezen átcsoportosítások tekintetében.

Az átcsoportosítások nem érintik a 92. cikk (5) bekezdésével összhangban az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre, valamint a 92. cikk (7) bekezdésével összhangban a „beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzés keretében a leginkább rászoruló személyek támogatására elkülönített forrásokat.

Az e bekezdés alapján az ERFA, az ESZA és a Kohéziós Alap között átcsoportosított forrásokat annak az alapnak a szabályaival összhangban kell végrehajtani, amelyhez a forrásokat átcsoportosítják.

(3) A 93. cikk (1) bekezdésétől eltérve és a 93. cikk (2) bekezdésében meghatározott lehetőségen túlmenően a COVID-19-járványra adott válaszlépések céljára a tagállamok kérhetik a 2020. évi programozáshoz rendelkezésre álló források átcsoportosítását a régiókatételek között.

(4) Az e cikk (2) és (3) bekezdése szerinti átcsoportosításokra vonatkozó kérelmeket a programok módosítására vonatkozó, a 30. cikkben meghatározott eljárással összhangban kell benyújtani, és azokhoz csatolni kell a felülvizsgált programot vagy programokat, amelyek adott esetben megjelölik az alap és régiókatételek szerint átcsoportosításra kerülő összegeket.

(5) Az e rendelet 18. cikkétől és az alapspecifikus rendeletektől eltérve, az e rendelet 30. cikkének (5) bekezdése alapján 2020. április 24-én vagy azt követően benyújtott programmódosítás iránti kérelmekben vagy bejelentett átcsoportosításokban meghatározott pénzügyi támogatásokra nem vonatkoznak az e rendeletben vagy az alapspecifikus rendeletekben meghatározott, tematikus koncentrációra vonatkozó követelmények.

(6) A 16. cikktől eltérve 2020. április 24-től a partnerségi megállapodások nem módosíthatók, és a programmódosítások nem vonhatják maguk után a partnerségi megállapodások módosítását.

A 26. cikk (1) bekezdésétől, a 27. cikk (1) bekezdésétől, a 30. cikk (1) bekezdésétől és a 30. cikk (2) bekezdésétől eltérve 2020. április 24-től nem kerül sor a programok és végrehajtásuk partnerségi megállapodással való összhangjának ellenőrzésére.

(7) A COVID-19-járvánnyal összefüggésben a 65. cikk (10) bekezdésének második albekezdése szerinti, a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelését célzó műveletekre a 65. cikk (6) bekezdése nem alkalmazandó.

A 125. cikk (3) bekezdésének b) pontjától eltérve az ilyen műveletek a módosított program jóváhagyása előtt is kiválaszthatók az ERFA vagy az ESZA általi támogatásra.

(8) A 87. cikk (1) bekezdése b) pontjának alkalmazásában, amennyiben a COVID-19-járványra *vis maiorként* hivatkoznak, az azon összegekre vonatkozó információkat, amelyekre vonatkozóan nem lehetett kifizetési kérelmet benyújtani, prioritásonként összesített szinten kell megadni azon műveletek esetében, amelyek teljes elszámolható költsége nem éri el az 1 000 000 EUR-t.

(9) A 50. cikk (1) bekezdésében említett, a program 2019. évi végrehajtásáról szóló éves jelentést – az alapspecifikus rendeletekben meghatározott határidőktől eltérve – valamennyi ESB-alap tekintetében 2020. szeptember 30-ig kell benyújtani. A Bizottság által 2020-ban az 53. cikk (1) bekezdésével összhangban készített összefoglaló jelentés továbbítása ennek megfelelően elhalasztható.

(10) A 37. cikk (2) bekezdésének g) pontjától eltérve nincs szükség az előzetes értékelések felülvizsgálatára vagy aktualizálására, amennyiben a pénzügyi eszközök módosítására a COVID-19-járványra adott hatékony válaszlépések érdekében van szükség.

(11) Amennyiben a pénzügyi eszközök az e rendelet 37. cikke (4) bekezdésének második albekezdése szerint működő tőke formájában támogatást nyújtanak a kkv-knak, az igazoló dokumentumok részeként nincs szükség olyan új vagy frissített üzleti tervekre vagy azokkal egyenértékű dokumentumokra és bizonyítékokra, amelyek lehetővé teszik annak ellenőrzését, hogy a pénzügyi eszközökön keresztül nyújtott támogatást a tervezett célra használták fel.

Az 1305/2013/EU rendeletről eltérve ilyen támogatás nyújtható az EMVA-ból is, az 1305/2013/EU rendeletben említett és a pénzügyi eszközök végrehajtása szempontjából releváns intézkedések keretében. Az ilyen támogatható kiadások nem haladhatják meg a 200 000 EUR-t.

(12) A 127. cikk (1) bekezdése második albekezdésének alkalmazásában a COVID-19-járvány kellően indokolt eset, amelyre az ellenőrző hatóságok szakmai megítélésük alapján hivatkozhatnak, amennyiben a 2019. július 1-jén kezdődő és 2020. június 30-án végződő számviteli évre nem statisztikai mintavételi módszert alkalmaznak.

(13) Az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 30. cikke (1) bekezdése f) pontjának alkalmazásában az előirányzatok ugyanazon célkitűzés érdekében történő felhasználására vonatkozó feltétel nem alkalmazandó az e cikk (2) és (3) bekezdése szerinti átcsoportosítások tekintetében.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.)”

2. A 130. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(3) A (2) bekezdéstől eltérve, az utolsó számviteli évben az alapokból vagy az ETHA-ból az egyes prioritásoknak alaponként és régiókategóriánként a végsőegyenleg-kifizetések révén nyújtott hozzájárulás nem haladhatja meg 10 %-nál nagyobb mértékben az alapokból vagy az ETHA-ból az egyes prioritásoknak alaponként és régiókategóriánként az operatív program jóváhagyásáról szóló bizottsági határozatban meghatározott hozzájárulást.

Az alapokból vagy az ETHA-ból az utolsó számviteli évben a végsőegyenleg-kifizetések révén nyújtott hozzájárulás nem haladhatja meg a bejelentett támogatható közkiadásokat vagy az egyes alapokból és régiókategóriákból az egyes operatív programokhoz az operatív program jóváhagyásáról szóló bizottsági határozatban meghatározottak szerint nyújtott hozzájárulást, amelyek közül az alacsonyabb összeget kell figyelembe venni.”

3. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2020. április 23-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

D.M. SASSOLI

a Tanács részéről

az elnök

G. GRLIĆ RADMAN
